Knjižnica
sp
MLADIKA 1970/71
373.5(497.4 Ljubljana)
000004436,2/3
COBISS ©
GIMNAZIJA LEDINA

# MLADIKA

Marec 1971

2.3 številka

~~1.50~~ 2 N din

# M L A D I K A

Glasilo dijakov Pedagoške gimnazije

Uredniški odbor:

| | |
|---|---|
| glavni urednik | Šušteršič Matjaž |
| odgovorni urednik | Čadež Milena |
| tehnični urednik | Merkun Milena |
| | Žužek Ljubica |
| | Legat Darinka |

043811
Gimnazija Ledina - knjižnica
Molj 2 0

# U V O D

Nova številka je končno zunaj. Priznam, da sploh nismo mogli zbrati dovolj prispevkov. Ti so prihajali tako poredko, poleg tega pa so bili v glavnem zelo poprečni. Spodaj v avli smo imeli škatlo za prispevke. Toda ta je očitno služila povsem drugim namenom. Kolikokrat sem jo pobirala (ste z njo igrali nogomet,kaj?), jo praznila, ko je bila polna ogrizkov, papirja in krede. Res je težko verjeti, na kako nizki ravni je vaše obnašanje. Sram me je, da bodo to nekoč učitelji in profesorji, ki bodo učili svoje učence, naj ne delajo tega, kar sedaj sami počenjajo s takim veseljem. To je hinavščina, dragi moji!!! Toliko kritizirate časopis, toliko vzdihujete in omalovažujete sodobni svet in življenje.

Vaši prispevki so polni razočaranja! Toda ali je to potrebno? Dokler ne bomo znali sami biti boljši, dokler ne bomo znali spoštovati tega, kar je nekdo naredil, kar hoče narediti, to ne bo potrebno. Težko je biti urednik časopisa, od katerega toliko pričakujejo, pa mu tako malo nudijo!!!. Prosila bi vas, dragi dijaki, da pomagate, da bo vsaj tretja številka boljša in pestrejša. (Poslali jo bomo na natečaj za najboljši srednješolski list. Sodelujte vsi, pa naj bodo to literarni prispevki, reportaže, intervjuji ali ankete!

Urednica

NA NAPAKAH SE UČIMO

Naši prispevki prihajajo v uredništvo še redkeje kot doslej. Ne vem, kaj je temu vzrok, vendar nosi malce težko posledico zakasnitev izida Mladike. Mogoče je bila moja kritika prehuda, toda ne verjamem, nihče se ni pritožil! Tudi kvaliteta prispevkov se ni izboljšala: iz povprečnih stvari je težko dobiti nekaj dobrega. V vaših prispevkih se ne more čutiti, da so nastali iz potrebe. Velikokrat se mi zdi, da pišete le zato, ker ste potem nekaj posebnega. Kmalu po izidu smo sklicali tudi sestanek, pa NIKOGAR ni bilo. To se pravi, da ste s svojo poprečnostjo zadovoljni in se ne želite izboljšati. To ni prav!!!. Potem pa kritizirate, kako je časopis slab. Drži. Toda slabi so vaši prispevki, potem pljuvate v skledo sami sebi. Prosila bi vas še, da pod prispevkom napišete še letnik.

ŠEL SI (Dada). Oglasila si se nam prvič, zato mislim, da ti ne bo preveč hudo, če prvi poskus ne bo objavljen. Še vedno nihaš med rimano poezijo in moderno obliko. Moraš se odločiti za eno ali drugo. Vsebina je ljubezenska. Dobro, toda, Dada, zakaj si tako pesimistična? Poskusi gledati na življenje, pa tudi na trenutna ljubezenska razočaranja bolj svetlo. Gotovo tudi veliko razmišljaš, saj so leta, ki jih sedaj preživljamo, prav značilna za dvome, vprašanja, nerešene probleme. Poskusi kdaj ta razmišljanja tudi napisati in nam jih pošlji. Drži?

MISLI (Marjana) Tudi tebi bi morala reči nekaj podobnega kot Dadi. Ne bodi tako pesimistična! Le zakaj je to potrebno? Življenje je vendar zato, da uživamo, ne pa, da mislimo na smrt in kri. Vidim, da ti rima dela težave. Poskusi z modernejšo, prosto obliko, mogoče bo laže. Zdi se mi, da si prehitro zadovoljna s tem, kar nastane v trenutku. Svetujem ti, da naprimer danes nekaj napišeš in popravljaš šele čez nekaj dni. Teda bodo napake bolj izstopile, precej stvari ti mogoče ne bo všeč, kajti tedaj boš gledala na pesem ali prozo bolj kritično, tako, kot da bi jo napisal nekdo drugi, ne ti.

VIETNAM; ALI VEŠ, DA JAZ SEM SAMA; NIHČE ME NE RAZUME; O,OZRI SE; (Alice) Ideja v tvojih pesmih je velikokrat zelo dobra, toda graga Alice, oblika ti pa precej šepa. Poglej:

... O, prosim te neskončno,
da zopet v plamen tvojih oči se zazrem,
da zopet mir se vrne mi v srce,
da zopet droben smehljaj spreleti tvoj obraz.
Toda ne, ne to le želje so,
to le sen najslajši je...

Dobro si oglej delček iz pesmi. Ozri se, ne kot avtorica, temveč kot objektivni kritik. Zopet se ponovi kar 3 x, potem - o - (vzkliki in medmeti) ko so bili že od nekdaj v pesmih odveč. Tudi besedni red je precej čuden, čeprav si mogoče želela rimano pesem, pa izzveni precej togo in tuje. Na nas ne naredi vtisa, da je nastala iz neke notranje želje in potrebe, temveč, da si jo napisala zato, ker ti je pač pisanje neke vrste hoby.

Če bi tale delček malo spremenili, bi bilo boljše:

... neskončno te prosim
da se zazrem v plamen tvojih oči
da se mi spet vrne mir v srce
toda to so le želje
le najslajši sen

Po moje je pesem boljša, saj je brez prepogostih in nepotrebnih besed.

SONCE NE SIJE V TEMI (Milena) Ta prispevek je eden slabših. Brezciljnost hočeš poudariti s preveč solzavimi besedami. Zdi se mi, da je tvoje razočaranje v ljubezni že prešlo v manijo.

FANTAZIJA, MOČ LJUBEZNI (Marjana) Svetujem ti, da rimo opustiš, ker ti ne leži. V pesmih poskušaš filozofirati, vendar prehajaš v absurdne ideje. Mislim, da bi raje poskusila s preprosto poezijo.

MOJ BODOČI POKLIC (Ina) Tvoj prvi prispevek je še preveč začetniški, da bi ga lahko objavili, čeprav je ideja dobra. Prispevek je preveč šolski in res ne bi bil primeren. Potrudi,se, da boš drugič napisala nekaj iz življenja, nekaj, kar bo odraz tebe, tvojih pogledov na svet, na življenje. Piši takrat, ko boš čutila, da moraš pisati, pa čeprav bo to med šolskim odmorom. Boš videla, da boš uspela.

MOJE RAZMIŠLJANJE OB KONCU STAREGA LETA (Lidija) Dobro si preberi moj odgovor Ini. Prav to velja tudi zate, čeprav je tvoj prispevek za spoznanje boljši, pa vendar...manjka ti idej!!!

LJUBILA SEM TE, ALEŠ (Sonja) Če pošlješ prispevek v Anteno, ti ga bodo mogoče objavili, čeprav ti tega ne obljubim. Tam je zatočišče takih solzavih, tragičnih izlivov ljubezenskih čustev. Prosim te, bodi bolj realna!

IZPOVED (Petja) Tvoje ljubezensko pismo je preveč izumetničeno, misli so razmetane. Poskusi se tega otresti. Primerjaj svojo izpoved s pismom, ki ga resnično pišeš fantu, pa boš videla kako je razlika velika.

Katka

KRITIKA MLADIKE IN V NJEJ OBJAVLJENIH PRISPEVKOV

Izšla je prva letošnja številka literarnega glasila Mladika. Ob tem bi rad uredniškemu odboru podal nekaj svojih misli in pripomb, ker menim, da bo uredništvu našega lista koristilo mnenje drugih o njihovem delu.

Najprej bi se dotaknil imena, ki ga ima list. Ime Mladika je kot naslov časopisa že zelo staro. Prvič so to ime uporabili v obdobju slovenskega romantičnega realizma. Leta 1868 je bila v Dunajskem parlamentu razprava o uvedbi slovenskega jezika v šole in urade. Mnogo poslancev je bilo proti uvedbi slovenščine v javne prostore. Svoja stališča so utemeljevali s tem, da Slovenci razen Prešerna nimamo skoraj nobene literature. Da bi to trditev pobila, sta Stritar in Levstik l.1886 pričela v Ljubljani izdajati almanah Mladika. V tem almanahu je bila še istega leta objavljena na hitro spisana Jurčičeva povest Sosedov sin.

Veliko časopisov z naslovom Mladika je izhajalo med obema vojnama, pa tudi sedaj izhaja nekaj lokalnih časopisov s tem imenom.

Mladika naj bi pomenila nekaj novega, mladega, svežega in naprednega. Zato se mi zdi za naš šolski list naslov Mladika še kar dober, saj vanj pišejo še neizkušeni mladi avtorji.

Naslov lista mora biti tak, da bralec že ob pogledu nanj spozna vsebino in kakovost časopisa. Kar poglejmo naslove večjih slovenskih listov:

NEDELJSKI - vsakdo ve, da je nedelja za počitek in razvedrilo, in taka je tudi vsebina lista - lahkotna, zabavna in lahko razumljiva;

DELO - resen, informativni dnevnik, primeren za seznanjanje z dogodki in problemi, s stališči in pogledi družbe. V njem se objavljajo tudi krajše poljudno - znanstvene razprave in tak list je za vsakega človeka, še posebno za izobraženca, nujno potreben, če hoče, da gre v korak s časom;

TOVARIŠ - prijetna revija za razvedrilo, res pravi tovariš, ki te zabava v prostem času.

Še bi lahko našteval, vendar naj bo dovolj, saj je že iz opisanih primerov dovolj razvidno, da mora imeti list karakterističen in originalen naslov. Naslov Mladika je za naš šolski list prav gotovo karakterističen

ni pa originalen, ker je ta naslov že tako star in izrabljen. Naslov Resljeva 12, kakor se je imenovalo naše glasilo do nedavnega, je bil prav gotovo originalen, čeprav ne tako primeren za naslov literarnega lista. Ni mi jasno, zakaj je takratni uredniški odbor preimenoval list v Mladiko, saj vemo, da prepogosto menjavanje naslova časopisa ni dobro.

Sedaj pa si oglejmo likovno in oblikovno sliko Mladike. Ovitek iz poltrdega papirja je tak, kakršnega je imela Mladika že v šolskem letu 1969/7o. Ilustracija naslovne strani je še kar dobra, vendar bi se dalo dobiti kaj lepšega. Mislim, da bi bilo dobro, če bi bile na naslovni strani risbe, saj barvne slike tehnično najbrž niso možne. Lepo bi tudi bilo, če bi v Mladiki objavljali risbe šolskih likovnikov, bodisi kot ilustracije k testu ali pa kot samostojna dela. Napis na naslovni strani se mi zdi likovno in estetsko slab.

Velikost lista je primerna, tisk je dober in jasen, le tu in tam so manjše tiskovne napake, ki pa so razumljive in bralca ne motijo. Opozoril pa bi na slabo vezavo lista. V marsikaterem izvodu listi izpadajo, kljub temu, da so speti s tremi sponkami. Svetujem tudi večjo pozornost pri vezavi, saj so listi v nekaterih izvodih pomešani.

Mislim, da izražam željo vseh dijakov, ko vam predlagam, da povečate obseg lista ali pa izdajate mladiko vsaj vsak mesec enkrat, pa čeprav na račun cene ter kakovosti tiska in papirja. Prispevkov vam prav gotovo ne bi primanjkovalo, saj bi vam vsak še raje pošiljal svoja"dela", ker bi vedel, da ima večje možnosti, da mu prispevek objavite. Če pa bi imeli več prispevkov, bi med njimi lahko izbrali res najboljša. S tem bi se dvignila kvaliteta našega lista, saj vemo, da glede na kakovost vsebina ni ravno na zadovoljivi ravni.

Dobro bi bilo tudi, če bi se dijaki bolj seznanili s pomenom pisanja v šolski list. To nalogo naj bi prevzeli kulturni referenti, ki naj bi na mladinskih urah razredu razložili namen in vlogo šolskega glasila. Kulturni referenti naj bi predhodno pobrali prijave za Mladiko, da je ne bi natiskali preveč, ali pa, da je ne bi zmanjkalo.

Sedaj pa se dotaknimo še vsebinske strani našega lista. Letos je uredništvo vpeljalo oziroma obnovilo nekatere rubrike (Na napakah se učimo, Poročilo krožkov, Tudi to se zgodi). Posebno uvedba rubrike Na napakah se

se učimo, v kateri neznani kritik ocenjuje neobjavljene prispevke, se mi zdi prav dobra. Najprej kritik da splošne napotke za pisanje, potem pa se konkretno dotakne posameznih neobjavljenih prispevkov. Kritika nekaterih prispevkov je dobra, avtorju da vzpodbudo in pokaže, kakšne napake je napravil in mu celo svetuje, kako in kaj naj piše. Mislim, da je taka kritika vsakomur dobrodošla, saj avtor sam v svojem delu ne more odkriti vseh napak in pomanjkljivosti. Kritika nekaterih prispevkov pa je prav kratka in "učinkovita" npr.:"Brez smisla","ubogi fant, ki je toliko časa trpel ob takem dekletu!", "O,lahko noč!..."itd. Spoštovani tovariš (ica) kritik, se ti ne zdi, da se ne počutiš prav prijetno, če ti nekdo za tvoje delo reče, da je brez smisla, se pravi, da je ravno tako, kot če bi ga ne napisal. Mogoče je sestavek res slab, ampak jaz mislim, da take avtoritativne in končno veljavne kritike ne zasluži nobeno, še tako slabo delo. (Da ne boste mislili, da je sestavek, ki je dobil to kritiko, moj!) Nekateri prispevki pa sploh niso ocenjeni, napisan je samo naslov, da avtor ve, da je uredništvo njegov prispevek prejelo.

Ko smo že pri kritiki, bi vam svetoval, da bi tudi objavljene prispevke ocenili, pokazali avtorju glavne napake in mu svetovali, kaj in kako naj piše. To bi bilo možno v povečani Mladiki.

Korektorjem (naše prispevke popravljajo prof. slavisti, kajne?) pa bi svetoval, naj ne popravljajo samo slovničnih napak, ampak naj sestavke popravijo tudi slogovno, naj kakšno besedo dodajo ali izpuste, naj kakšen stavek spremene ali prečrtajo. Ob tem bi se dijaki učili lepega slovenskega knjižnega jezika, pravilnega izražanja in pisanja.

Letos so bile razpisane tri nagrade, ki naj bi jih prejeli avtorji najboljših sestavkov. Ne vem sicer, kakšna merila so vodila uredništvo pri ocenjevanju, vendar mislim, da so nagrade kolikor toliko objektivno in pravično podeljene. Mislim, da pri teh nagradah ni toliko važen denar, kakor to, da nekemu avtorju, ki je po svojih najboljših močeh nekaj napisal, izrečete priznanje, ki mu je hkrati vzpodbuda za nadaljnje delo. Ob tem bi vas opozoril, da je bil prvonagrajeni spis List pod istim naslovom in z isto vsebino že objavljen v nekem časopisu (zdi se mi, da v glasilu SZDL Ljubljana - Moste - Polje Naša skupnost, nisem pa o tem prepričan.)

Sedaj pa se dotaknimo še enega vprašanja in sicer podpisov. Malokateri prispevek, objavljen v Mladiki, je bil podpisan s polnim imenom. Razumljivo je, da ima vsak začetnik tremo in se nerad podpiše s svojim imenom pod sestavek. Navadno se tak avtor podpiše s psevdonimom ali šifro. Zdi pa se mi dobro, da bi vsak poleg svojega podpisa, psevdonima ali šifre, napisal tudi v kateri letnik hodi. S tem bi bilo tako bralcu kot ocenjevalcu veliko pomagano, saj drugače gledaš na spis nekoga iz I. letnika, ki še ne pozna literature in se še ni navadil samostojnega pisanja in izražanja, kakor pa na delo nekoga iz IV. letnika, ki ima že prakso in mu je vse to znano. Je pa tudi nevarnost, da se dva različna avtorja podpišeta z isto šifro ali psevdonimom in pride do neljubih pomot in zamenjav. To se je zgodilo v tej Mladiki, ko sva se jaz in še nekdo drug podpisala enako - Andrej. Pesmi Uspavanka in Beračeva pesem nisem oddal jaz, pač pa neki drugi Andrej.

Poglejmo še vsebino prve letošnje številke Mladika. Najprej je na vrsti proza. V vseh sestavkih se kaže še velika, literarna nezrelost, kar je glede na mladost in izobrazbo avtorjev popolnoma razumljivo. Čutiti je tudi pomanjkanje idej, slabo in nerazumljivo izražanje, nerodno formulirane stavke in stilno neizdelanost.

Poezija pa je še slabša. V celotni Mladiki je objavljenih le šest pesmi petih avtorjev. Že samo ta podatek nam pove o poraznem stanju naše "poezije". Če pa bi gledali še na kakovost "pesmi", kakšen položaj ima poezija na šoli! Včasih so rekli, da je vsak drugi Slovenec pesnik. Kaj pa mi. Res je žalostno, da na vsej šoli ne premoremo vsaj nekaj kolikor toliko dobrih pesnikov. Vsi avtorji objavljenih pesmic hodijo po srednji poti: nihče se ni lotil klasične poezije, pa tudi izrazito modernistične poezije ni zaslediti. Mogoče bi bilo koristno, če bi se kdo lotil tudi starih oblik, čeprav je po drugi strani res, da se veliko laže in bolj svobodno izražaš v moderni pesmi kot pa v klasični, kjer si vezan na rimo in ritem in vklenjen v stalno obliko.

In kaj bi vam svetoval, mladi pesniki in pisatelji? Ponovil bi kar stara in večno veljavna pravila. Prvi in najvažnejši nasvet: berite in še enkrat berite. Učite se iz del starih, pa tudi sodobnih, še živečih priznanih mojstrov pisane besede. In potem veliko premišljajte, opazujte ljudi in življenje okrog sebe, prisluhnite naravi in sebi. Potem pa to izlijte na papir. Ne pišite izumetničeno, narejeno, vzvišeno in zveneče,

pač pa preprosto, tekoče, naravno in razumljivo. Predvsem pa veliko pišite, kajti vaja dela mojstra. Ni treba, da vsak izdelek kam pošljete, ne, pišite, da se boste naučili pisati. Tudi ne smete izdelka samo prepisati in ga poslati v objavo. Svoje delo pustite nekaj časa v predalu, da med ten pozabite na tisto, kar ste pisali, in da si naberete novih vtisov in spoznanj, potem pa delo še enkrat pozorno preberite in popravite napake. Če ravnate tako, potem gledate na tisto, kar ste pisali bolj realno in razumsko, odkrivali boste napake, ki jih preje še opazili niste, s tem pa boste sami sebe literarno vzgajali. Torej: veliko berite, pišite in popravljajte.

Naj na koncu povem, da so zgoraj navedene misli moje mnenje in ni nujno, da so vse dobre in edino pravilne. To je samo moje osebno mnenje o naši Mladiki in dopuščam možnost, da ni popolnoma pravilno. Naj vas ne moti, da sem več grajal kot hvalil, kajti hotel sem opozoriti na nekatere napake, da bi bila Mladika še lepša, še boljša kakor je. Ni bil moj namen, da bi omalovaleževal delo uredniškega odbora in avtorjev poslanih prispevkov, ne, pri pisanju me je vodila edina želja, da bi povedal svoje mnenje, opozoril na nekatere napake in pomanjkljivosti. S svojim pisanjem sem vam hotel dati le vzpodbudo za nadaljnje uspešno delo in da bi postal naš list res kvaliteten, pravi odraz dela in hotenj dijakov. Sicer si pa moje kritike ne ženite preveč k srcu, saj sam vem, da je laže kritizirati kakor pa ustvarjati.

Andrej III.a

MISEL O NAŠI KULTURI

Postavljeni smo v čas, ko val slovenske kulture zanaša vse bolj in bolj k čerem, da se tam razbije na tisoče in tisoče drobnih kaplic. Pa kaj zato! Ali nam je sploh treba kulture? Kaj nam bo, saj imamo radio, televizijo, Anteno in Stop in celo že nekaj časa prenovljeni kino Union in še in še. Kdo bi mogel vse to našteti. In kaj naj pri vseh teh "dobrinah" še počnemo s kulturo in umetnostjo. Ne, ne imejte me za malodušno. Nisem samo jaz takšna. Tudi umetniki so postali takšni. Čemu bi še ustvarjali in risali slike, pisali pesmi...Ali sploh še kdo rabi slike (tiste, ki imajo širike denarnice in jih kupujejo samo zato, da stena v predsobi ni prazna, abstrahiramo). Slikar naj postane dekorater, preusmeri naj se raje na uporabno umetnost! Ali ne bi zaslužil bolje, če bi izdeloval ogrlice, prstane pa morda poslikal kos blaga z vijolično barvo, ki ji primeša malo zelene? Nikar me tako ne glejte! Mar obrtniki dandanes ne zaslužijo dobro? Olje, tempera, visoki tisk, nizki tisk, jedkanica! Kdo še spoštuje to? DENAR, ta nekaj velja (spomni se starega pregovora " Denar sveta vladar"). Denar, pa avto, pa "frižider" in vikend na morju in po možnosti še lovska koča v hribih, pa pralni stroj in Biomat...Kdo sploh še hoče kulturo? Toda ali je bilo v dobrih starih časih drugače? Spomnimo se, ali vsaj poskušajmo se spomniti tega, kar so nam pripovedovali o naših velikih umetnikih. Kdor je bil umetnik, zanj ni bilo koščka kruha in toplega žarka sonca na preljubi zemljici slovenski. Zanj ni bilo spoštovanja niti priznanja, zato je šel na Dunaj (spomni se: Kdor gre na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj", je rekel že Krpan, ko je moral tja. Tudi zanj bi bilo najbolje, da ga bi pustil na Vrhu pri Sv. Trojici, da o naših pisateljih in pesnikih ne govorimo). Ko pa je umrl, pozabljen od vseh, se je narod nenadoma spomnil nanj, nemudoma mu je postavil spomenik in ga začel kovati v zvezde. Da, tako je bilo. Saj danes ni nič drugače, morda je še slabše, ker mu zaradi pomanjkanja denarja šele čez čas postavijo kos spomenika.

Včasih se je narod postavljal s svojo kulturo. Danes pa samo poudarjamo, da nam je kultura potrebna. Vendar to je le beseda, a beseda ni konj, še zrak ni, čisto nič ni. Kaj nam bo kultura, saj še lakastega čevlja ne moreš zavezati z njo, niti je ne moreš milostno vreči na natakarjev pladenj za napitnino. Ne kulture ne. Ljudje zahtevajo od tebe denar, samo denar in še ta je najboljši v konvertabilni valuti. Kmalu ne boš

več mogel v trgovino, če ne boš imel dolarjev ali vsaj mark (nemških seveda). Verjetno bi te blagajničarka začudeno pogledala, ko bi ji namesto denarja ponudil pesem. Ne, kaj bi debatirali o tem, ko že vsi vedo, da danes gospodari business in money. To je najvažnejše, ostalo šele pride! (kdaj?)

Neva

cesta
bela
prašna
neskončna
koraki hitijo
po cesti
beli
prašni
neskončni
nikjer se ne ustavijo
niti za hip
samo hitijo
požirajo prah
oblake prahu
oblake umazanije

težav
nesreč
tegob
žalosti
smeha
nenadoma
prepad
koraki
ustavite se
koraki
prepad
ptica zapoje pesem
tišina
samo za hip
spet se slišijo novi koraki

Katka

bilo je sonce
kot vse dneve doslej
rekel si mi da me ljubiš
kot da ne bi vedela da si hinavec
a takrat je bila jesen lepa toda
list za listom so izginjali dnevi
ne vem kdaj je zapihal veter
mrzel rezek in grozeč
en sam boj s teboj dragi
smeješ se groziš jočeš
toda tvoje oči so mrzel veter
ki ti prepiha telo nato se
umakne in izgine
in spet zapoje ptica svojo pesem

Katka

Krogi
ne samo en sam
mnogo jih je bilo
hodili smo po krogih
dan noč leto stoletja
hodili tekli drveli
lačni upehani zasopli
nikjer ni bilo konca
povsod le začetek

priletela je ptica
vzdignila kroge v nebo
jih pripela na oblak
okrasila s tulipanom
in mi smo sedeli v krogih
in gledali tulipan
pod nami pa so ljudje še
vedno tekali po krogih

Katka

GOSPE ROZALIJE HUDA NESREČA

Gospod Maks je bil mesar. To se je poznalo že na zunaj, po njegovem bikovskem vratu. Gospod Maks je vzbujal spoštovanje že s svojo zunanjostjo. Vedno je bil oblečen zelo elogantno. Poglavitni del njegove garderobe je bil telovnik ameriške izdelave, ki ga je krasila srebrna verižica, z veliko uro na koncu. Ta telovnik je podedoval po dedu in je bil svoji starosti primerno zamaščen. Spodnje dele njegovega telesa so pokrivale progaste hlače, ki so se v zgornjem delu nočno razširile, da so lahko pokrile obsežni zadnji in prednji del telesa. Imel pa je gospod Maks veliko slabost: raje kot vse šunke in krvavice tega sveta je imel okrogel kos mesa, ki mu navadni zemljani pravijo - ženska.

Sedaj, ko poznamo gospoda mesarja, pa ne smemo pozabiti na njegovo soprogo, gospo Rozalijo. Bila je vredna svojega moža, tako po kilogramih kot po občudovanju nasprotnega spola. Bila je pridna ženska in zvesta možu, kot on njej. Tako sta se gospod mesar in njegova žena čudovito razumela. Bila sta vzgled vsem zakoncem našega trga. Kdaj pa kdaj sta se tudi sprla, ampak to je normalno, to se zgodi vsakomur in občasni prepiri celo utrjujejo zakon.

Vse pa se je začelo zapletati tistega dne, ko je gospa Rozalija z okna svoje sobe zagledala na travniku gospoda učitelja. Hitro je stekla po stopnicah navzdol in se napotila naravnost k učitelju. Bila je brez skrbi, saj je mož prodajal v mesnici. Bolj privalila se je kot pritekla do učitelja in se mu vabljivo nasmehnila.

"Kar sami, gospod učitelj? Mar žene ni doma?"

" Na žalost, ne. Morala je k zdravniku."

Gospa Rozalija je zasijala.

"Kako lepo, oprostite, hotela sem reči, kako dolgčas vam mora biti brez žene. Veste, tudi jaz se dolgočasim. Mož prodaja, pa sem sklenila, da se bom šla sprehajat v to lepo naravo."

" Kako plemenito, spoštovana gospa Rozalija, da se tako zanimate za naravo. Veste, pusto mi je postalo v zatohli pisarni, pa sem šel malo na

zrak. Mislil sem nabrati nekaj češenj, a kaj, ko ne morem na drevo. Po podplatih imam polno teh prekletih kurjih očes. Tako lahko samo gledam na sočne sadove."

" Oh, gospod, malenkost. Jaz sem zdrava kot dren. V hipu bom na drevesu."

"Nikar, gospa. To ni kavalirsko. Da bi vi nabirali češnje zame! Nikdar!"

Toda gospa Rozalija se je zavihtela na prvo vejo in to presenetljivo hitro, kjub njenim kilogramom. Razkoračila se je na veji in pričela nabirati sadeže. Učitelj je stal spodaj in ves rdeč gledal v tla. Gospa Rozalija je to opazila. Brž je zaklicala:

"Gospod učitelj, poglejte gor. Ali niso letos češnje lepo obrodile?"

"Res, prelepo," je zmedeno mrmral učitelj in upiral pogled pod široko krilo gospe Rozalije. Gospa je to opazila in zadovoljen nasmeh ji je šinil čez tolsti obraz. Še šire se je razkoračila in zaklicala:

"Pazite gospod, vrgla vam bom češnje!"

Toda tega ni storila. Šibka veja, nevajena takih bremen, se je zlomila in namesto češenj je padla pred gospoda učitelja gospa Rozalija. Učitelj se je smrtno prestrašil, gospa pa še bolj. Naslednji hip so ji privrele v oči debele solze, pričela je jokati. Učitelj se je sklonil, da bi ji pomagal, a gospa Rozalija ga je brž priklenila nase s svojimi mesnatimi rokami. Učitelj se je skušal izmuzniti iz njenega objema. Gospa je še huje zahlipala:

"Gospod, iz ljubezni do vas sem se skoraj ubila, vi pa ste tako kruti in me zavračate."

Učitelj se je prepustil njenemu objemu, gospa pa je tožila vse huje.

V bližini pa je nabirala dračje Kačarjeva Meta. Ko je zaslišala krike, je brž stekla proti travniku. Takoj je spoznala gospo Rozalijo, saj je večkrat pri njej dobila kaj za zabelo. Toda joj, na njej je bil učitelj. Takoj je bilo Meti vse jasno: učitelj je napadel gospo, ta pa se brezupno brani. Zdrvela je proti češnji in že spotoma kričala:

"Dol, pohotnež, beži, hudič peklenski, duša zapeljana..."Učitelj je brž skočil kvišku, Meta pa se je zagnala vanj, ga pljuvala, praskala in zmerjala z najbolj sočnimi izrazi. Učitelj se ji je komaj iztrgal. Stekel je proti trgu in spotoma zavpil prestrašeni Rozaliji:

"Po zdravnika grem!" in že ga ni bilo več. Meta se je globoko oddahnila:

"Pa sem ga pregnala, hudiča. Vas je napadel, kaj? Da ga ni sram, dedca nemarnega! Pa še poročen je."

Gospa Rozalija je komaj pretrgala tok njenih besed.

" Kaj blebečeš, saj me ni napadel."

" Ježeš Marija, torej ste to sami hoteli?"

"Ne, Meta, ne. Počakaj, da ti razložim. Šla sem nabirat češnje. Pod menoj se je zlomila veja in padla sem na tla."

Meta je kimala in si mislila: seveda, kako bo takale vejica zdržala tako rejeno babo.

Rozalija je nadaljevala:

"Mimo je prišel gospod učitelj..."

" In planil na vas," je zasijala Meta.

" Ne, ne. Sklonil se je le, da bi mi pomagal. Strašno me namreč boli noga."

Med tem se jima je približala skupina ljudi na čelu z učiteljem, zdravnikom in gospodom Maksom.

Gospod Maks je ravno tehtal lepi vdovi Anastaziji stegno (da ne bo pomote: tehtal je goveje stegno, ne vdovino), ko je z novico o nesreči pritekelj učitelj. Mesar je pustil meso in vdovo, in tak, kakršen je bil s krvavimi rokami in predpasnikom, stekel proti travniku. Tekel je kot za stavo in prvi prispel do Rozalije. Bil je ves upehan, saj ni še nikoli tekel, niti takrat ne, ko mu je Omahnov pes ukradel krvavico. Vrgel se je na Rozalijo, ki je bleda, z razprostrtimi rokami ležala v travi.

Zatulil je kot Kajžarjev bik, ko ga je zadel na nepravo mesto in je, namesto, da bi preklal živali črepinje, odbil biku le rog in kos glave. Tulil je tako pretresljivo, da so matere podile otroke domov, da se ne bi prestrašili. Maks je božal svojo ljubo ženo s krvavimi rokami, ji brisal s krvavim predpasnikom solze in jo poljubljal, da je komaj dihala. Zdravnik, ki je edini ohranil razsodnost, je odredil, naj gospo prenesejo v njegovo ordinacijo. Naložili so jo na nosila in jo odnesli čez trg. Za njimi je šla glasna množica, ki se je v begu hitro razpršila. Medtem se je po hišah že razneslo več variant dogodka: Nekje so vedeli, da je gospo napadel učitelj in jo grozovito pretepel, ko se mu je upirala; drugje so spet trdili, da jo je zmrcvaril trop Ciganov, nekateri pa so trdili, da jo je gospod Maks v navalu besa skoraj ubil. Tako so imeli v trgu spet obilo snovi za razpravljanje in opravljanje. Vsi pa so bili edini, da gospod Maks srčno ljubi svojo ženo, saj je to dokazal s tem, da je tako milo tulil ob ponesrečeni ženi, kot zna le on in Kočarjev pes v mesečnih nočeh. Samo kmet Jaka je sam pri sebi kritično pripomnil:

"Madona, jaz pa ne bi tulil, če bi se moja stara taco zlomila. V krčmo bi šel in bi se še pošteno in brez skrbi nažrl."

Vendar si je tudi gospod Maks po stari kranjski navadi privoščil nekaj svobode. Uvod je napravil takrat, ko se je v gostilni pri Mačku tako nažrl, da je bil pijan kot svinja in ga je stari Maček ob treh zjutraj s kolesljem pripeljal domov. Ljudje so iskreno sočustvovali z njim, saj se je napil iz strašne žalosti, ker se je žena ponesrečila.

Pojavile pa so se razne težave: ker gospod Maks ni znal, niti hotel opravljati ženskih del, je bil prisiljen najeti žensko za hišna dela. V ta namen je dobil pošteno in vse časti vredno žensko, vdovo Anastazijo. Zlobna Meta je sicer trdila, da imata onadva marsikaj skupnega, ne samo hišna opravila. Ljudje ji sicer niso verjeli, saj so vedeli, kakšna opravljivka je. Vendar se je v zaupnih krogih šepetalo, da mora biti med njima vendarle neka tesnejša povezava. To se je izkazalo kot resnično, kar dokazuje tudi dejstvo, da je bil gospod Maks silno žalosten, ko se je žena po enem mesecu vrnila domov.

Andrej III.a

MIŠEL

Misel
se je rodila
in vzletela
z belimi perutmi...
Tavala po svetu,
trpela,
in se vrnila
s perutjo črno,
vsa zastarela.....

Nisa

LJUBIM TE

Ljubezen zate
je moja senca...
spodim jo proč,
a se vedno vrne.
Dih življenja si,
svetloba, ki odganja temo
s potez mojega obraza.
Ljubim te,
in če bi bila to ljubezen,
bi ubila - SEBE

Nisa

SKELET

Sem novinka. Novinka v novem svetu, svetu skeletov. Sem človek, a brez mišic. Človek, ki je propadel v prvem življenju in stopil v drugo, novo življenje. V meni se je marsikaj spremenilo, marsikaj je ostalo isto. Imam kosti kot prej, le s to razliko, da so polne. Česa? Polne so vsega človeškega, vsega nečloveškega hkrati. Mislim skeletno, premislim človeško. V tem novem svetu skeletov nisem še zaželena. Ne znam se vesti.

Ni dolgo tega, kar so mi tujke odnesle mišice, možgane, kri...Nisem se še prilagodila na to skopo življenje in delam zmedo. Nezaželena sem tudi pri ljudeh z mišicami. Sem v veliki krizi. Ne morem ne k enim, ne k drugim. Kadar samo stopim pred mišičnega človeka, ga popade ta strah in groza. Zakaj? Kadar samo sliši odmev mojega skeletnega glasu, beži in kliče na pomoč. Tisti pa, ki ga niso slišali, ga obsojajo in odvedejo v hiše, kjer domujemo mi, novinci skeletnega življenja.

V tem novem svetu skeletov srečujem veliko znancev. Težko je. Gledava se, se nasmejeva in skoraj bi si podala roki. A to je vendar prepovedano! Roki bi naju zapustili, ostala bi invalida. Da, tako smo mi skeleti občutljivi, tako mi izgubljamo moč. In podira se del za delom, dokler ne ostane praznina. In potem zopet stopimo v tretje življenje. Duhovno življenje. Tisto je veliko lepše. A priti do njega je težko. Laže je doseči drugo stopnjo, veliko laže. A ko jo dosežeš, ti je takoj žal, ker se prične še težje življenje, kot je prvo. A žal na to noben mišični človek ne pomisli. Vsakdo misli, da je naše skeletno življenje mirno. Ne pomisli, da mi doživljamo na stotine grozot več, kot tisti mišični, razočarani človek.

Leda 2.č

PRI ZOBOZDRAVNIKU

" Sedite, prosim!" mi pravi zdravnik. Hočem ga ubogati, a kaj; "Le sedi. Predala se mu boš na milost in nemilost. Res hočeš trpljenje, muke, bolečine? Zbeži!" Tako me nagovarja na drugi strani upor, trma. "No, bo kaj? vpraša vnovič zdravnik. Ubogam ga. "odprite usta, prosim!" "Ne, uničil te bo. Duševno in telesno. Upri se!" "Če ne mislite odpreti ust, zakaj ste pa potem prišli?" Saj res, zakaj sem pa sploh prišla? Zakaj vendar, ko se pa zobozdravnika od vseh zdravnikov in sploh vseh ljudi najbolj bojim. Seveda, samo takrat, ko so v službi in jih obiščemo službeno. No, sicer so pa odlični ljudje. " Šestica OD"! Sestra piše, napiše in pride. Zobozdravnik pa dvigne tisti najnevarnejši strojček, položi vanj najtanjši sveder, pritisne na plin čisto do konca, potem pa: " Aaa" Rastem. Kakih deset centimetrov lebdim in se hkrati zvijam. Noge, joj, kje so noge? Kadar grem k zobozdravniku, vedno oblečem dolge hlače, ker

imam pri njem prav posebno telovadbo. " Sedajle bom krvavela! Vi pa bodite nekoliko mirnejši, saj takega pacienta še svoj živ dan nisem videl. Hujši ste kot majhen otrok". V zobe mi je pritrdil neka železna okovja, ali kaj je že bilo. Sestra poda zdravniku neki čuden inštrument. " Živec ti bo vzel", se oglaša upor." Kar pusti mu! Saj boš tako znorela od bolečin!" Neee!" sem zavpila.

" Kaj vam pa je? Ste znoreli?Kaj sem vam pa naredil?" Tako me je spraševal zdravnik, ko sem že sklenila z uporom prijateljstvo. Zobozdravnik mi živca res ni vzel, a kaj mi pomaga, ko bom šla pa kmalu k njemu nazaj. Bo pa takrat opravil z menoj.

Leda II. č

OČI

tvoje oči
deklica
so kot solze
ker točiti solz
ne morejo več

in vendar
tisto pomlad
tvoje oči
zapeljale so ga
da pustil je vse
in postal tvoj
čisto tvoj
in ti
si postala njegova
čisto njegova
čisto njegova

potem pa je vroče sonce poletja
vroče sonce poletja
zadušilo nežno pomlad
nežno ljubezen
mlado ljubezen
je zadušil obup

Andrej

UTRINEK

Kdaj ti spet uzrem oči
mojih sanj, dekle,
kdaj razpršiš megle
in vrneš mi moči?

Andrej III. a

LIST IZ DNEVNIKA

Petek 18. februarja

Danes je zadnji dan mojega obveznega praktičnega dela. To vam je bilo delo! Že včeraj zvečer so mi po glavi rojile pregrešne misli: "Zakaj bi se mučil in vstajal ob petih, ko pa nikoli nič ne delam." In res, pridem danes na delo šele ob pol osmih. Vratar me najprej začudeno pogleda, nato pa vpraša po priimku. Naredim se važnega in mu rečem: "Ni potrebno, da vam ga sploh povem, saj sem samo na praksi, pa še zadnjič povrhu." Morda sem rekel le preveč, toda to je moja navada. Priimek pa sem mu le povedal. Vratar je razumen in dobrosrčen mož in ga sploh ni zapisal. Vprašal me je še to in ono o šoli, o delu ....

Ko sem mu nazadnje dal še časopis, sva postala kar prijatelja. Nekaj šasa sva se pogovarjala, nato pa sem odšel v DE - lo, kjer "delam" pri štiribarnem stroju za OFFSET Tisk. Vsi so že na delovnem mestu. To so: dva delavca, dva strojnika, in vlagalka. Pa da ne bi kdo mislil, da že delajo. Oba strojnika in en delavec se sklanjajo nad časopisom in navdušeno komentirajo neko športno vest. Drugi delavec ima mali "Show" s hidravličnim vozičkom, medtem ko vlagalka pridno vlaga kartone k stroju. Hitro se preoblečem in začnem svoj "delovni dan". Ko tako stojim z rokami v žepu, prodajam dolgčas, ali pa se pogovarjam s kom od delavcev, ki se napol zaspani premikajo, "ker ravno ležati ne smejo", se spomnim besed prof. Hubada o delu v ZRN. Neki delodajalec je rekel: "Imam loooo delavcev. Kaj bi bilo, ko bi ni vsak ukradel samo minuto na dan?"

V Kartonažni, predvsem moški v DE - lo, pa kradejo cele ure. Položaj našega gospodarstva ni prav nič čuden in nenavaden. Do malice " naredimo"

pripravo". Nikar si ob besedici "naredimo" ne mislite kaj napačnega. Malica se kot vedno podaljša za najmanj četrt ure. Gledam, kako kartajo. Še malo, pa se bodo stepli. Tega si na tihem želim, vendar do pretepa ne pride. Naposled začnemo tiskati. Karton je slab, zato se en valček kartona natiska v kakih dvajsetih minutah. Teh dvajset minut izkoristi vsakdo po svoje. Prvi gre na WC kadit, drugi spet " zafrkava " vlagalko, ki mora edina vedno delati, mlajši strojnik spet bere časopis. Starejši, najbrž je Dalmatinec, pa je nekam odšel. Naj še omenim, da je stranišče vedno polno kadilcev. Delavci imajo nekaj smisla za humor in šale, ki pa so včasih prav neslane. Danes mi je najprej priletela v glavo cunja, namočena v petrolej, nato pa mi je nekdo nalil v žep kak liter vode. Sicer sem vse to bogato poplačal, moker in umazan pa sem bil vseeno.

Kar hudo mi je, ko bom moral oditi, pa čeprav komaj čakam, da bo ura pol dveh. Z delavci sem postal dober prijatelj. Posebno z Jožetom iz Bele Krajine, ki izredno " rad " dela. Presenečen sem, ko zvem, da bomo praktikanti prenehali z delom ob enih.

Delavci so prijetno presenečeni, ko jim ponudim list in svinčnik in jih prosim za spominski podpis. Mali, 158 cm visoki Aco iz Srbije, reče: " Ja, moram da budem dobar fudbaler, kad dajem autograme." Škoda, da jih ima že trideset. Poslovim se od vseh, slovo pa je, kot vsako slovo - težko.

Tone

PADA SNEG

1.

Pada sneg
na zemljo
ves bel in čist.
in potem
je črn
in umazan
od blata Zemlje.

2.

Padajo besede
v srce
lepe vse
in čiste
besede ljubezni.
In potem
zvene v prazno,
zvodeni vse,
in padajo besede
v mrzlo srce,
kot mrzel dež
na šipe zvene .

Andrej

UTRINEK

Mladenič je sam -
prijateljev nima, deklice ne;
le kje je zdravilo
za bolno srce?

Andrej

ELEGIJA

1.

Bežim
pred nesrečo,
bežim
pred morečo
mislijo boleče.
Bežim
pred seboj,
ne ubežim nocoj,
duh je z menoj,
bežim
pred njim,
ki ni nič, je dim,
prišel iz kotanje planin,
zvedel, da živim.

2.

Bežim!
Kam, stvor grd,
podiš me v smrt,
prekleti črni črt,
prekleti srca krt,
me res odreši smrt?
Bežim!
Misel boleča
gre pred njim,
ki ni nič, je dim
iz kotanje planin,
peha me v smrt
stvor črn in grd.

Andrej

PASTORALNA SINFONIJA

Bile so črne luči, zelene luči, modre luči... Bil je tudi zelo neprijeten večer. Temne sence poznega poletja so se plazile med drevesi in bežale pred vetrom, ki je prihajal bliže in bliže. Nebo se je zresnilo in se nagnilo globoko nad zemljo. Zrak je začel drgetati od nečesa, kar je prihajalo, se dvigalo, pa vendar ostajalo nejasno.

" Moti me," reče Katka.
" Pa vseeno gremo " slišijo Jano.
" Sploh mi ni všeč njegov plašč ".
" Kako to?"
" Ne vem..."
" Saj ga poznaš..."
" Mogoče, z avtobusa, sicer pa nekoč davno... Veter še ni tako močno pihal... sem si želela ... tudi ljubiti sem ga želela..."
" Ti si sentimentalna, ženska."
" Všeč mi je to".
" Zdi se mi, da te ljubi."
" Oh, ne muči mojega smeha, to me boli."
" In ti?"
" Poglej, kako preskakuje voda čez kamenje. To mi je všeč."
" Dobro pleše..."
" Res? Obide me otožnost, ko spoznam, da je konec plesa, da je minilo nekaj lepega."
" Gremo na avtobus. Nimamo več veliko časa."
" Svet je majhen, ni vredno bežati pred njim."
" Gleda te ... "
" Vem, toda ne čutim tega."
" Pravijo, da sta se poleti ljubila..."
" Bilo je že davno...ljubila sem potem še druge..."
" Sredi plesov sta hodila ven..."
" Res? Bi želela coco-colo ali oro?"
" Pravijo, da so bili tvoji poljubi sladki, da seno lepo diši tam nekje na poljani..."
" Rada jem mandarine. Boljše so od pomaranč."
" Nekoč je šol s teboj domov..."
" Vem. Ni mi žal. Bilo je lepo."
" Dolgo časa ga ni bilo nazaj?"

" Res? Poglej črne luči, samo črne luči! Kje so že rdeče luči?
" Zakaj si lažeš?"
" Kaj? Hočeš reči, da vidim in čutim rdeče luči in da nočem tega priznati."
" Tvoj pogled me spremlja... povsod..."
" Ne, vem...ne...nočem...poglej njegove plave lase..."
" Da...oh...rdeče luči utriplajo..." " greva naprej."
" Prihaja..."
" Oh, boli me ...pomagaj mi ...čutim to...kar ne bi smela čutiti, reka valovi tam nekje za grmovjem...nekaj se spreminja...utoneš v morju plavajočega hrepenenja in zatajevanja...veter se oddaljuje...prihajaš... še vedno... zakaj me mučiš...nočem te, moj bog...vedno... dragi... tako te ljubim."
" Priznaš..."
" Moram ...dovolj je bilo zatajevanje"
" To si delala vse mesece... zakaj..."
" Rada bi umrla in živela."
" Tukaj je ... gre?"
" Primi me za roko, dragi..."

Pridi draga, pojdiva ob zeleni reki želja proti drevesu v daljavi. Stopiva med plave cvetove, spletel ti bom venec iz koralnih grebenov, kjer se bova odpočila po napornih in sladkih trenutkih. Tulipan bo odprl cvet in naju vzel v svoje zavetje. Najine dlani se bodo združile in najini telesi se bosta stopili. Zunaj bodo cveteli drugi tulipani, med nama bo začel rasti najin tulipan.

Midva bova srečna. Na oblake bova obesila kroge in se gugala. Nad nama bo ogromno, modro nebo, midva bova jedla bonbone in lepo nama bo. Na zemlji bodo ljudje tekali in se prerivali, a njihovi koraki naju ne bodo dosegli. Vzela bova najini srci v dlani in gledala, kako se ljubita. Potem bo padala najina sreča na zemljo in zraslo bo mnogo nove sreče, da jo bo dovolj za vsa srca vseh bitij, ki sedijo na oblakih in so srečni.

Katka

SMERT - POGREB - POSMRTNICA

I. Smrt:

Umrla sem
na pragu dneva
skozi katerega je
vstopila pomlad

Mrtva sem:
zaradi hladnih pogledov
zaradi njegovega molka
zaradi nerojene ljubezni

Na belem oltarju
leži moje telo
dež moči bledi obraz
sonce je zašlo za oblak

II. Pogreb:

Brez solz
brez vencev
so šli za krsto
joče nebo
edina roža plevel
blisk je luč
grom je salva
sprejela me je narava

Na sednino
je odšel grobar
veter je zagrebel
krsto v globoki jami -
grob brez spomenika

III. Posmrtnica:

Na moj grob
prihajajo demoni
z bolečimi vrtnicami

plešejo in pojejo
teptajo prst
ki teži na grudi

vrtnice zasadijo
v moje mrtvo telo
in v noč zbeže tuleč:
" Naredila je samomor!"

Milena

TEMNO ZASTRTA OKNA SREČE

Temno zastrta okna sreče
popotniku niso smerokaz
niso svetla luč omame
v tesnobi večnega gorja

Osamljen stopa po ulicah
tihega hrepenenja z željo
da utrga cvetoči nagelj
da ovlaži suha usta

Na pragu modre reke
je pogledal v tvoj svet ničevosti
in zabredel v njene valove
ker okna sreče so temno zastrta

Milena

ZAČARANI KROG

NOČ. Izgubljaš se. Iščeš poti ven ...
ven iz tega pekla. Kličem te,
a odgovarja mi le gluha tišina
JUTRO. Vidiš pot, pa nočeš po
njej. Pokličem te in slediš mi.Kam?
DAN. Hodiva nasproti soncu.
Vedno topleje nama je. Vzljubiva
življenje. In, ko se približavava sreči..
NASTOPI VEČER .....

Nisa III.d

VSAKDANJA PESEM

Ti, jaz -
bežno poznanstvo,
stisk roke,
pogled v oči,
nasmeh na ustih
in ..... konec
Hodim po ulicah,
kjer sem te srečala,
gledam .....

ne, to nisi ti!
Kje si?
Si mar odšel?
Ne, vem, da tega
nikoli ne bi storil.
Luči se prižigajo,
hitim domov,
morda te srečam .... jutri?

Neva

VAŠE OČI

Vaše lepe oči, dekleta, so kot pesem. Povedo nam vse. Nagajivo se iskre, vabijo nas, polne veselja in ljubezni do življenja, do vsega lepega, da ima vaš pogled čudežno moč in nas vleče, da izgubljamo razum in plavamo v sreči, v ljubezni do vas, rože sveta.

Veliki pesniki so primerjali oči z zvezdami, s čistimi studenci, s soncem. Pa to niso dovolj lepe primere za vaše lepe modre oči.

Saj niso vaše oči kot mrzle zvezde, ki sijejo v temnih nočeh, da ti mraz spreleti telo, če se zazreš vanje. Ne, vaše oči niso mrzle zvezde, tople so, polne življenja in iskric, ki nam grejejo srce.

Vaše lepe oči, dekleta, niso kot čisti gorski studenci, ne, iz njih pijemo moč, veselje, srečo. Če piješ mrzlo vodo kristalnega gorskega studenca, te strese mraz, če pa gledaš v lepe modre dekletove oči, te zalije val topline. Torej, vaše oči niso kot gorski studenci, dekleta.

Vaše lepe oči, dekleta, niso kot žarko sonce. Če v sonce pogledaš, zabole te oči, in umakniti moraš pogled. Če se pa v vaše lepe oči ozreš, dekleta, mirne so in blage, mir najdeš v njih, mir in srečo za dva. Ni ti

treba umakniti pogleda kot pred soncem, mirno se lahko zazreš vanje, pomiri te ta pogled.

Še lepši ti je pogled ljubljenega dekleta, s katerim ti pove več, kot z vsemi besedami, kajti vsa ljubezen je izražena v njem, vsa velika sreča za naju, dekle modrih oči.

In pogled dekleta, ki ti je všeč, pove ti vse, kar se ne upajo ustnice, nagajiv in iskriv, vabljiv in vprašujoč je ta pogled, ki te lahko osreči bolj, kot vse drugo.

Ne boš še umrla, romantika? ...

Andrej

ČAKAM

Čakam na tvoje mrzle roke. Želim
si jih. Kolikokrat so že hlastale po meni!? Izmikala sem se ....
čakam na tvoje hladne oči. Tvoje
temne oči! Iskale so me povsod.
A Jaz? Skrila sem se .....
čakam na tvoje ledene ustne.
Ledene ustne pred belimi zobmi.
Tolikokrat so šepetale: " N e boj se,
pridi ....." Zatisnila sem ušesa.....
čakam ..... čakam na tvoj koščen
objem .....čakam. Pridi!
Zgrabi me z mrzlimi rokami,
zapiči vame pogled, vsesaj ustne
na moje telo in me trdno
ukleni v objem, smrt!

Nisa

LASJE

To je zgodba o zgledni štiričlanski družini s plešastim glavarjem na čelu. Zaradi las se je v tej družini marsikaj zgodilo.

Moški člani niso šli nikoli k frizerju, pač pa je frizer hodil k njim. To se mu je seveda izplačalo. Ponavadi se je pripeljal v soboto popoldan, ostrigel vse sorodnike, bližnjo in daljno okolico, ter se proti večeru z napolnjeno denarnico vrnil domov. Tako je delal vsak mesec, leto za letom. Doraščajočemu sinu Bojanu pa je šel frizer vedno bolj na živce. Čeprav ni bil ljubitelj dolgih las, bi vseeno rad imel vsaj toliko tega okrasja na glavi, da bi se vsaj lahko lepo počesal. Najbolje se je počutil ponavadi četrti teden po striženju. Prej gladki, kratki lasje so se mu začeli na vratu in čelu kodrati. Njegovo veselje je vedno uničil frizer s tistimi velikimi škarjami.

Bojanu pa se je vendar nasmehnila sreča. Frizer je zbolel, bil je samo prehlad, pa vendar je moral ostati v postelji in ob običajnem dnevu ga ni bilo. Mati in oče sta ga preklinjala, mlajši je bil povsem ravnodušen, Bojan pa je bil ves vzhičen od veselja. Zjutraj je z lahkoto vstajal bolj zgodaj in se skrbno počesal. Žal pa je bila mati alergična na njegove čez vratnik segajoče lase. V onemoglem besu je jokala, mu govorila, da jo bo spravil v grob, če ji bo tak hodil pred oči. Bojan je vedel, da se ne bo več dolgo smejal. Izmislil si je, da mora v soboto na izlet, toda oče je zavrtel telefonsko številko, se pozanimal v šoli, kaj je z izletom in tako razkrinkal Bojana.

V soboto so vsi skupaj čakali na ozdravljenega frizerja. Pripeljal se je, bil je nekoliko bled, pa vendar s tisto torbo s škarjami v njej.

Prvi se je strigel mlajši brat. Videl je, v kakšnem razpoloženju sta starša in lepo je nagovoril frizerja: Na krtačko, prosim, stric!" Skrivoma je pogledal mamo. Videl je kako se ji je obraz razjasnil, stopila je k njemu ter mu dejala: " Ja, Boštjanček, to boš poj fletkan fantek." Bojanu pa je šlo na jok, ko je videl, kako padajo bratovi skodrani prameni las na tla. Stric frizer je izpolnil naročilo. Boštjan je šel pred ogledalo, videl je, da ga je prilizovanje drago stalo. Nataknil si je kapo ter odšel v sobo.

Sedaj se je Bojan vdal v usodo, namignil frizerju, naj nikar preveč ne ostriže, ter sedel na stol. Pogledal je očeta in mamo, ki sta ga gledala, kakor da bi bil tat. Videl je mamo, ki je odprla usta ter z mešanico besa in svečanosti v glasu ukazala: " Tega smrkavca pa kar na balin!" Bojan je mislil, da sanja. Šele, ko je začutil, kako mu polze električne škarje preko glave, se je zavedel, da mu je frizer naredil " križ " na glavi. Uvidel je, da ne pomaga nič več. V njem se je začel nabirati bes in ko je končno vstal s stola, je tako grdo zaklel, da je očetov smehljajoči izraz na licu takoj izginil. Bojan je zdivjal v sobo, kjer je jokal in med solzami preklinjal svetnike, plešaste ljudi, frizerje, skratka vse, kar mu je prišlo na misel. Ni slišal očeta, ki je vstopil in dejal: " Tako poba, zdaj si tudi ti brez las!" Ko pa je videl, da ni konca plohi kletvic, je potegnil Bojana s postelje in ga začel obdelovati najprej z rokami, nato pa si je odpel pas ter prav malo pazil, kam je udarjal. Tudi mali Boštjan je tulil, kot da bi njega bolj bolelo, kot pa brata. V sobo je privihrala mati ter pomirila moža, ki se je ves tresel od razburjenja. Bojana pa so pripeljali k zdravniku, kajti od udarcev mu je popokala koža po vratu in glavi. Mati ga je s solzami v očeh prosila, naj ji odpusti njeno zlobo. Z odsotnim pogledom in brez glasu je pokimal. Oprostil ji je, toda v njegovi zavesti se še danes pozna madež, ki ga bo tudi čas težko izbrisal.

Matjaž

O, OZRI SE!

O, ozri se na me,
O, ozri se, vsaj za trenutek,
Vsaj trenutek si želim srečati s tvojimi očmi,
ozri se, da vidim v njih soj miline,
soj neizmerne sreče,
soj miru in ljubezni.
O, prosim te neskončno,
naj se spet zazrem v plamen tvojih oči,
naj se ni mir vrne v srce,
naj droben smehljaj spreleti tvoj obraz.
Toda ne, ne, to so le želje,

to je le najslajši sen,
tega nikoli, nikoli ne boš storil,
saj vem, da je to le sen neštetih noči.

Alice

NIHČE ME NE RAZUME!

Nihče ne razume,
noče me razumeti.
Nihče ne čuti toplih bolečin z menoj,
nihče noče Križa z menoj nositi.
Žalost srce razjeda,
v glavi se mi vrti,
toda ni roke, ki bi me prijela,
da se ne spotaknem,
da ne padem.
Zakaj me nihče ne razume
zakaj me noče razumeti?

Alice

GLAS IZ ZVOČNIKA

" Današnjo oddajo posvečamo pokojnemu gledališkemu igralcu STANETU SEVERJU ....."

V razredu je tišina. Vse posluša in zre predse. Tudi jaz poslušam, vendar ne slišim glasu iz zvočnika. Premišljujem o njem. Ne morem si predstavljati, da ga nikoli več ne bom videla, da mi nikoli več ne bo rekel " gospodična " s tako pomenljivim izrazom, kot je to znal samo on. Da mu v teatru ne bomo več ploskali in nosili vrtnic na oder, da nikoli več ..... Oh, ne, saj to ne more biti res. Premišljujem o smrti, ki pride tako nenadoma, tako zahrbtno, takrat ko si tega najmanj želiš. Pride ob nedoločeni uri, popoldan ali zvečer, zjutraj ali ponoči, doma ali .....

" V Ribnici na Pohorju je bil njegov zadnji samostojni nastop. Nastopil je z monologom Dostojevskega " Krotko dekle " .....

Pretrga življenje sredi največjega vzpona, sredi največjih moči. Pretr-

ga življenje revnim in bogatim. Tako je edina pravična " stvar " na svetu. Spoštujem jo, ker ne dela razlik, ker nihče pri njej nima " protekcije ".

" Beseda slovesa ob smrti velikega umetnika se vselej usloči pod slapovi čustev, ki nam zalijejo duha in srce, postane težka, okorna, onemi v bolečini. Resnice smrti pa ne more prekričati. Beseda velikega igralca Staneta Severja pa je bila zmerom polna, svetla in jasna, bila je očarljiva in ....."

Vendar, smrt je neusmiljena, zato jo sovražim. Sovražim jo iz dna duše, bolj kot najbednejšo stvar na svetu. Pa vseeno bi radi vsi, prav vsi, videli, da bi delala razlike, da bi koga spregledala - mene ali tebe.

" ..... visoka poklicna virtuoznost besede, ljudskost in avtonomna kreativnost - je temeljna vsebina Severjeve umetnosti. Z njo, s to vsebino, ki ima seveda še tisočero odtenkov in z vsem svojim ustvarjalno bogatim in ognjevitim, srčnim, nožatim in dosledno žvestim življenjem, bo Stane Sever zmerom ostal velikan slovenskega gledališča ....."

Ne, potem je ne bi spoštovala. Ne bi verjela v pravičnost. Vse bo pobralo ... nekoč. Ne, saj to vendar ne more biti res. To ne sme biti res. O smrt, tako zelo te sovražim! Da, bojim, tudi bojim se te. Zakaj nekaterim storiš tako strašno krivico in jih prezgodaj jemlješ s seboj? Zakaj ne vzameš bolnih starcev in babic, sestradanih ljudi, ki se borijo s teboj kakor muhe v pajkovi mreži. Zakaj nočeš tistih, ki te kličejo? Zakaj vendar prihajaš znova in nam trgaš iz rok tisto, kar imamo najraje. Zakaj si ne vzameš pijanca, ki leži na cesti, kot izruvano drevo po neurju; zakaj nočeš ovenele prostitutke, za katero vsi vemo, da je kot žarnica, ki je pregorela in sedaj ne bo nikomur več služila. Zakaj si vzela prav njega?

" V svoji stiski ni našel drugega izhoda kakor " gledališče enega ", ki pa je očitno presegalo njegovo telesno zmogljivost, kakor je tudi bila ogromna, če jo merimo z njegovim življenskim delom. Odšel je vendarle neporažen in nemara z lepo zavestjo, da se je poslovil sredi opravljanja svojega poklica. V zgodovini slovenskega gledališča se je uvrstil med ....."

Ali zato, ker smo ga preveč ljubili? Zato, ker smo mu vsak večer znova in znova verjeli, mu ploskali in vzklikaki? Zakaj, zakaj prav njega? Ali si tudi ti ljubosumna? Ali ne bi mogla morda vsaj malo pogledati skozi prste? O, prosim te, ne presenečaj me znova in znova. Ne spravljaj me v obup. Ne želi si, da jočem, da sem žalostna, da ostajam sama, da .....

Neva

NAŠ INTERVJU

Sonja GAZVODA in Milena KORDEŽ - imena, ki obetajo? Prepričana sem v to. Sonja tekmuje v SK Jesenice v slalomu, veleslalomu in smuku, Milena pa za SK Triglav Kranj v teku. Vas zanima, kaj sta nam pripovedovali o svojem uspehu in težavah?

ZDI SE MI PRAV, DA NAM NAJPREJ POVESTA, KATERI JE VAJIN NAJVEČJI USPEH.

M: Drugo mesto letos na balkaniadi je moj največji uspeh.

S: Tudi jaz sem se na balkaniadi v Mavroven dobro odrezala, zasedla sem prvo mesto.

IMATA TREMO, KO TEKMUJETA?

M: Seveda, imam jo, čeprav tega ne želim.

S: Tudi jaz, čeprav trema slabo vpliva na uspeh.

MI LAHKO ZAUPATA, KAJ PREMIŠLJUJETA, KO TEKMUJETA?

Pravita, da mislita le na to, da se bosta čim bolj odrezali, Sonja mora pa še paziti, da ne zgreši vratic.

SE VAMA ZDI VAŽNO LE TO, DA SODELUJETA, ALI BI POVSOD RADI ODNESLI PRVA MESTA?

S: Najbolj važno je, da si zadovoljen sam s seboj in da lahko rečeš: " Naredila sem, kar sem mogla ". Milena je prikimala: " Res, to je najvažnejše ".

ZANIMALO ME JE, KAJ BI STORILI, ČE BI BILI V TEKMOVALNI VRSTI SAMI "ASI". BI SE VSEENO VKLJUČILI V TEKMOVANJE?

M: Vseeno. Lepo je, če dosegaš prva mesta, vendar to ni vedno mogoče, konkurenca je pač huda.

S: Tudi jaz bi kljub temu tekmovala. Važno je sodelovati, ne znagati, mar ne?

V šoli nimata težav, čeprav marsikdaj prebijeta dan na smučeh in ne za šolskimi klopmi, kot njune sošolke. Včasih je pa le težko, ko je treba prepisovati učno snov in nadoknaditi zamujeno, kajne?

POVEJTA MI, PROSIM, KJE VSE STA ŽE TEKMOVALI?

S: S smučmi sem potovala že v Avstrijo, Švico, Italijo, Češko in Francijo.

M: Jaz pa v Avstrijo in Nemčijo.

TEKMUJE ŠE KDO IZ VAŠE DRUŽINE NA PODOBNIH TEKMOVANJIH?

M: Pri nas smučajo skoraj vsi, od bratov pa tja do tet. Lahko rečem, da so ne prav oni pritegnili za ta šport.

S: V naši družini pa tekmujeta le dva: brat in jaz.

KOLIKO STE BILI STARI, KO STE ZAČELI SMUČATI?

S: Tri leta mi je bilo, ko sem prvič stopila na smuči, potem sem zaradi bolezni prenehala, nadaljevala pa sem z desetimi leti.

M: Jaz pa sem bila stara pet let.

KJE STA ZABLESTELI S SVOJIM PRVIM NASTOPOM?

S: To je bilo leta 1966, ko sem zasedla prvo mesto na republiškem pionirskem tekmovanju na Zelenici.

M: Tudi jaz sem dosegla isto leto prvi večji uspeh. Na državnem prvenstvu na Pokljuki sem bila šesta.

MI LAHKO POVESTA, KAKŠEN ODNOS IMATA DO DRUGIH TEKMOVALK?

M: Predvsem gledam nanje prijateljsko, tovariško, brez nevoščljivosti, zahrbtnosti. Rada bi, da bi se vsi uvrstili na visoka mesta, žal pa je to nemogoče.

S: Poznam se z mnogimi športnicami in vsi so dobro razumemo. Včasih se ni pa le zdi, da nas tekmovalke, ki pristanejo na slabih mestih, gledajo nekoliko postrani. Vsak želi sebi najboljše. Taki smo.

TRENIRATA TUDI POLETI?

M: O, vsekakor. Brez treninga pač ne moreš nikamor. Poleti imam suhe, kondicijske treninge in se tako pripravljam na zimsko sezono. Sonja pa poleti s treningi ni najbolj zadovoljna. Pravi, da so poleti slabo organizirani, pa tudi trenerji so večkrat menjavajo. Kadar

trenira pod Prisankom.

IN VZORNIKI?

M: Moje vzornice so predvsem Norvežanke, s katerimi smo bili skupaj na evropskem prvenstvu v Nemčiji in Avstriji. Izvrstno smučajo.

S: Jaz pa občudujem mlade francoske tekmovalke, ki odlično napredujejo.

SE VAM ZDI, DA JE PREPOZNO, ČE ZAČNEŠ SMUČATI ŠELE PRI ŠESTNAJSTIH, SEDEMNAJSTIH?

M: Mislim, da ni prepozno in da se še lahko naučiš. Ne verjamem pa, da bi si pridobil toliko, da bi sodeloval tudi na tekmovanjih in podobnih prireditvah. Tudi Sonja je soglašala s tem.

KDO PA SKRBI ZA VAJINO OPREMO?

S: Razen smuči si moram vso opremo preskrbeti sama.

M: Jaz pa imam vso opremo od kluba.

KAKO SO UREJENA SMUČIŠČA V TUJINI?

M: Izvrstno, posebno nad Nesselwangom v Nemčiji sem bila navdušena.

S: Lepo so urejena in prijetno je smučati tam.

KAKO SKRBIJO ZA SMUČARJE V TUJINI IN KAKO PRI NAS?

S: Predvsem veliko več trenirajo, tudi opremo imajo boljšo in vse je bolj organizirano, načrtno kot pri nas. Ne skrbi jih šola in s tem njihova prihodnost.

M: Na Finskem, Švedskem in v nekaterih drugih državah imajo za športnike posebne gimnazije, kjer je šport glavni predmet. Pri nas pa je včasih kar težko usklajevati šolo, tekmovanje in treninge.

PA ŠE O NAGRADAH MI KAJ POVEJTA, PROSIM!

M: Dobila sem veliko plaket, pokalov, medalj in drugih praktičnih nagrad.

Sonja pa je naštela 29 medalj z drž. prvenstev, 9 z republiških, 13 pokalov, 6 kolajn in še vrsto drugih lepih nagrad.

Kaj bi še dodali? Da sta pridni dijakinji naše šole, prijazni in polni športnega elana. Želimo jima srečo, veliko sreče!

Alenka III.d

KDO STE, TOVARIŠICA X X ?

Dekleta srečavamo povsod; na hodnikih, v razredih, ulicah, na " randijih ", skratka - povsod. Ne ven, če smo se kdaj vprašali: " Kakšno pa je tole dekle? Kaj misli? Kaj čuti?" No, če tega še niste nikoli naredili, preberite naslednji intervju, ki je nastal med našimi sovrstnicami v letošnjem šolskem letu.

I.

KAJ ME NA TEM SVETU NAJBOLJ PRETRESA?

I. Vojna.
R. Vietnam.
F. Zoprnost šole in moj dragi, ki je tako čuden.
K. Pretrese me to, ko vidim koliko mladih si vzame življenje.
V. Nepravičnost profesorjev, nepoštenost.
R. Oblakova fizika in šok, ko dobim cvek.

II.

KAJ BI NAREDILA, DA BI BIL SVET LEPŠI?

I. Iztrebila bi vse šole in uvedla hipijstvo in s tem svobodno ljubezen.
P. Ukinila bi vse vojne in naredila strojček, ki bi zbrisal nesoglasja in prepire.
F. Vse bi postrelila (! ! ?)
K. Pregnala bi vse moške, ki se z dekleti samo " zafrkavajo ".
V. Uvedla bi spet praskupnost.
R. Zame je ta svet čisto dober, čudovit...

III.

SI S STARŠI ZADOVOLJNA?

I. Sem, pri njih ne bi ničesar spremenila.
P. Želela bi, da bi mi dali več denarja, me bolj razumeli in me več pustili ven.
F. Včasih sem, včasih ne. Biti bi morali bolj popustljivi.
K. Preveč so starokopitni.
V. Želela bi, da se ne bi pretepala in da ata ne bi pil.
R. Želela bi samo, da me v soboto puste v Halo.

IV.

KDO JE TVOJ VZORNIK?

I. Moj vzornik je mama, ki mi pomaga in veliko ve o življenju.
P. Moj vzor je Tomaž, ker ima zelo odločno obnašanje in je nekaj posebnega.
F. Moji vzorniki so vsi tisti, ki vedo več in so boljši od mene.
K. Moj vzor je tov. Tito. Se zavedaš, kaj je storil za nas?
V. Moj vzor je S. Loren, ker je idealna žena in dobra mati ter igralka.
R. Vzor sem sama sebi.

V.

BI ŽELELA POSTATI FILMSKA ZVEZDA?

I. Ne, ker vse žalostno končajo.
P. Da, ker si vsako mlado dekle to želi, samo, da nekatere prikrivajo.
F. Bojim se razočaranja.
K. Človek postane orodje drugega, ki dela z njim zaradi denarja, kar hoče.
V. Da, ker si želim, da bi me veliko ljudi poznalo in občudovalo.
R. Samo tega NE in NE !!!

VI.

ALI JE V LJUBEZNI ZVESTOBA VAŽNEJŠA OD SPOŠTOVANJA?

I. Ne, vsakdo mora najprej spoštovati, nato šele ljubiti.
P. Zvestoba in spoštovanje nista važna. Važna je ljubezen.
F. Važno je oboje.
K. Spoštovanje je prvo.
V. Kdor ljubi, je zvest.
R. Ljubezen oboje združuje. Vendar oboje ne pride vedno v poštev.

VII.

TVOJ TIP MOŠKEGA?

I. Črni lasje, plave oči, večji od mene.
P. Lepota ni najvažnejša. Biti mora nekaj posebnega, igrati kitaro, dolgi lasje.
F. Ne boječ, pameten, črni lasje, visok, prijazen, nevsiljiv.

K. Postava in videz nista važna, važna je duša.

V. Svetel, modrih oči, zaupljiv, prijazen.

R. Poosebljenost dobrih lastnosti.

VIII.

VERJAMEŠ V LJUBEZEN NA PRVI POGLED?

I. Da, a ta je lahko velikokrat usodna.

P. Sama sem jo že doživela. Zdi se mi, da je trdna le toliko časa, dokler se dodobra ne spoznata.

F. Ta ljubezen lahko tudi večno traja, vsaj z ene strani.

K. Nikakor ne.

V. Ne ven.

R. To je lahko le platonska ljubezen.

IX.

SI SVOJEMU FANTU VEDNO ZVESTA?

I. Kakor on meni, tako jaz njemu.

P. Da, preveč sem mu zvesta, čeprav to ni dobro, a kaj, ko ga tako ljubim.

F. Včasih.

K. Svojemu fantu sem zvesta, a mu tega ne pokažem. To je dobro za utrjevanje ljubezni (njegove seveda !!)

V. Da, ker ga ne želim izgubiti.

R. Zvesta ne more biti nobena! Tista, ki pravi, da je, laže!!. Še vedno se najde kdo, ki ji je bolj vešč in pogleda še malo za njim.

X.

BI SE ZARADI NESREČNE LJUBEZNI ULILI?

I. Nisem tako neumna.

P. Potem bi se že morala, a še vedno upam.

F. Na svetu ni samo EN fant!

K. Največja norost na svetu!

V. Po težju zmeraj posije sonce.

R. Da bi se mi potem režal, a?

XI.

KATERE DEŽELE SO TI NAJBOLJ VŠEČ?

I. Grčija, Japonska

P. Havaji, drugače pa vseeno, samo, da sem z njim.

F. Švica, Španija. Želela bi imeti malo, leseno, romantično kočo ob Sedmerih jezerih.

K. Dona je najlepše.

V. Kjerkoli, samo, da je lepo. Želela bi živeti v vili iz opeke, s številnimi zvoniki.

R. Zaradi ugodnih (svobodnih) razmer najraje na Švedskem!

37.014.77
MLADIKA
MLADIKA : glasilo...
izposojni rok S14 dni
L30202 Knjižnica Gimnazije Ledina

GLASILO DIJAKOV GIMNAZIJE
PEDAGOŠKE SMERI — LJUBLJANA